

v
sc
d

Dans
prijzen

JURYRAPPORT
De Zwanen
Theaterseizoen 2021-2022

Voorwoord

Opnieuw was het verloop van het dansseizoen roerig en onvoorspelbaar. Eerst werd het onderbroken door een volgende lockdown. En toen de theaters weer bezoekers mochten ontvangen, bleken de gevolgen van de zoveelste Corona-golf regelmatig roet in het eten te gooien. Voorstelling na voorstelling werd afgelast, vaak pas op het laatste nippertje. De inventiviteit in het veld om oplossingen te zoeken bleek onbegrensd. Tot diep in het seizoen werd een zware wissel getrokken op de weerbaarheid van alle dansers, choreografen en andere betrokkenen als programmeurs en planners. De tegenslagen maakten het er ook voor de VSCD Dansjury niet eenvoudiger op om constant een vinger aan de pols te houden.

Dat er onder die omstandigheden dansers op de podia te zien waren, die vol overtuigingskracht hun performatieve kwaliteiten toonden, zegt veel over de gedrevenheid, wilskracht en het hoge ambitieniveau in de dans.

Dat er toch voorstellingen werden gecreëerd en in première gingen, die de jury overrompelden door hun bijzondere benadering van persoonlijke thema's of die van maatschappelijk engagement getuigden, toont dat de artistieke kwaliteit en de betrokkenheid in het dansveld hoog zijn. Zo zag de jury dat verschillende crises thematisch of narratief werden vertaald naar het podium. Ook kwamen er bewonderenswaardige initiatieven vanuit het dansveld.

De VSCD Dansjury is zeer verheugd met de nominaties van dit seizoen voor de Zwaan voor de meest indrukwekkende dansprestatie en de Zwaan voor de meest indrukwekkende dansproductie. Ook wordt de Gouden Zwaan dit jaar toegekend, aan iemand die een unieke bijdrage aan het dansveld levert, door te verbinden en jong talent de weg naar de theaterpodia te wijzen.

Opvallend vond de jury verder dat de nadruk in voorstellingen weer op de gezamenlijke aanwezigheid van dansers en toeschouwers kwam te liggen. Nadat de afgelopen dansseizoenen is onderzocht hoe online voorstellingen een rol kunnen spelen en dit tot interessante nieuwe vormen heeft geleid, werd opnieuw de ervaring en het belang van de live performance onderstreept. Voor de toekomst voorziet de jury dat online uitingen goed naast de ware beleving kunnen bestaan, omdat ze daarmee de danskunst nog toegankelijker maken, vooral voor toeschouwers die om welke reden dan ook niet naar het theater kunnen komen.

De Dansjury 2021-2022

Nominaties voor de Zwaan voor meest indrukwekkende dansprestatie 2021-2022:

Kris Mohammed Adem in Storm van LeineRoebana

Kris Mohammed Adem maakte het afgelopen dansseizoen een sterke indruk op de VSCD Dansjury. In de voorstelling Storm van Leine en Roebana neemt hij je mee op een onstuimige en zinderende reis. In solo's en tijdens ensemblestukken springt hij tijdens Storm telkens weer in het oog tussen de groep dansers en musici op het toneel. Op momenten danst Kris Mohammed Adem met de concentratie van een derwisj, dan weer uitbundig en uitnodigend als tijdens een Griekse volksdans. Met korte, deinende pasjes, kalm roterend om zijn as, of rond tollend in een grote cirkel verhoudt hij zich tot de ritmische compositie van Calliope Tsoupaki of geeft hij zich over aan de stilte. In zijn cirkelende, vaak herhalende bewegingen, vloeien energie en emoties heen en weer, op subtiele wijze variërend tussen innerlijke beleving en reikend naar aansluiting. Kris Mohammed Adem danst met een natuurlijke precisie en een volledige lichaamsbeheersing. Zo grijpt hij tijdens de voorstelling Storm de toeschouwer, om deze later weer zachtjes te laten landen.

Shailesh Bahoran in Kishan van IRC

Shailesh Bahoran maakte met de door hem gedanste en gecreëerde solo Kishan een diepe indruk op de jury van de VSCD Dansprijzen het afgelopen dansseizoen. Kishan is een invoelende schets over de relatie met zijn destijds achtjarige zoon. Bahoran toont wat het betekent als je niet kunt spreken, in je lichaam opgesloten zit en hoe onderlinge relaties hierdoor beïnvloedt worden en zet daarvoor zijn improvisatievermogen en fenomenale techniek in.

De keuze om een voorstelling te maken en te dansen over zo'n persoonlijk onderwerp is bijzonder. De emoties zijn sterk, maar zijn ontzettend mooi vormgegeven. Alleen op het toneel of in interactie met het intrigerende bewegende mobiel op het podium, toont Bahoran zijn innerlijke strijd. Bewonderenswaardig is de wijze waarop Shailesh Bahoran laat zien hoe gevoelens van onvermogen en verdriet kunnen transformeren door andere manieren van communiceren met elkaar te onderzoeken.

Bahoran toont een ongekend inlevingsvermogen en lef als danser in deze solo. Zo wordt kwetsbaarheid een superkracht in Kishan.

Young Gyu Choi in 7e Symfonie van Toer van Schayk/Het Nationale Ballet

Young Gyu Choi viel ook het afgelopen dansseizoen weer op bij de VSCD Dansjury. Al aan het begin van het seizoen toonde Young Gyu Choi zijn grote bevoegdheid als balletdanser in de 7e Symfonie van Toer van Schayk bij Het Nationale Ballet. Schijnbaar moeiteloos schakelt hij tussen de verschillende werelden van moderne klassiekers en eigentijdse balletten en schittert hij in de werken van wereldvermaarde choreografen. Uitzonderlijk is zijn enorme sprongkracht. Maar zijn fenomenale technische beheersing en virtuositeit weet hij nog te overtreffen door het plezier en de vrijheid die hij in zijn dans legt. Die geven hem de ruimte om waar nodig een karakter of passage extra kleur te geven en zijn stem door te laten klinken.

Zo werkte Young Gyu Choi als een magneet op het publiek. Hij is genereus, naar de toeschouwers en naar zijn partners, die hij laat stralen en aansteekt met zijn dansplezier.

De Dansjury heeft besloten om de Zwaan voor de meest indrukwekkende dansprestatie 2022 toe te kennen aan Young Gyu Choi voor zijn rol in 7e Symfonie van Toer van Schayk bij Het Nationale Ballet.

Nominaties voor de Zwaan voor de meest indrukwekkende dansproductie 2021-2022:

Waterbrothers van Roy Overdijk (programma State Shift | The Ruggeds)

Met het duet Waterbrothers voor The Ruggeds wist choreograaf Roy Overdijk de VSCD Dansjury dit seizoen flink te verrassen.

The Ruggeds slaan met Waterbrothers een nieuwe richting in. Het door Lee-Lou Demierre en Overdijk gedanst duet is ingetogen en intiem. Het geeft de toeschouwer de ruimte om betekenis te geven. Waterbrothers is minimaal van opzet, maar buitengewoon spannend om naar te kijken.

Dansers Demierre en Overdijk vormen een eenheid. Soms zijn ze watervlug in hun bewegingen of vlijmscherp, hun benen vloeien als eb en vloed. Bewegingen die in breakdance normaliter in hoog tempo worden uitgevoerd, worden gedeconstrueerd en vertraagd. Hun bewegingen lijken technisch gezien soms onmogelijk om uit te voeren en vereisen een enorme kracht en beheersing.

De choreografie is bijzonder en goed geconstrueerd, het bewegingsidioom is eigenzinnig. Telkens weten de dansers te overrompelen en met hun bravoure, timing en beeldend vermogen leidt dat tot een duet dat elk moment boeit.

Interval van Amos Ben Tal en Gosse de Kort (Off Projects)

Interval, een voorstelling van Amos Ben-Tal en Gosse de Kort, intrigeerde de VSCD Dansjury dit seizoen. In de sterke choreografie van Amos Ben-Tal bewegen de dansers zich in en om de kinetische installatie van Gosse de Kort. Ben-Tal tekende ook voor de speciaal gecomponeerde soundscore. Interval was zowel in musea als theaters te zien en het ingenieus geconstrueerde groepsstuk boeit van het begin tot het einde.

Hoe de mens zich staande kan houden in een telkens veranderende omgeving gedomineerd door techniek, wordt zichtbaar gemaakt door de beperkingen en risico's die uit de wisselende formaties en bewegingstempi van de installatie voortkomen. De dansers manoeuvreren zich in de tussenruimtes van dit landschap, soms snel en dynamisch, soms aftastend. Interval is een tijdloze choreografie, gemaakt met een scherp oog voor detail. En waarin ondanks de dwingende kaders van de kinetische installatie de natuurlijke ritmes van het menselijk lichaam blijven zegevieren.

Figures in Extinction [1.0] van Crystal Pite en Simon McBurney (programma Dreams 360 | Nederlands Dans Theater 1)

Figures in Extinction [1.0] van Crystal Pite en Simon McBurney maakte dit seizoen een onuitwisbare indruk op de VSCD Dansjury. Het is een geëngageerde en uitermate urgente voorstelling over de klimaatcrisis. Dit hallucinante en tegelijkertijd wrange schouwspel toont op overtuigende wijze dat de toekomst van de planeet op het spel staat, ondanks de aanwezige klimaatontkenner.

De dansers kruipen in de huid van uitgestorven diersoorten en brengen smeltende ijskappen en het onderwaterleven op fenomenale wijze in beeld. Spartelend op het droge of zwemmend als een school vissen, ontstaan tableaux van een overweldigende schoonheid. Waar de toeschouwer zich aanvankelijk nog kan verwonderen over de diversiteit van soorten in de natuur, stevent de theatrale ervaring steeds sneller af op een catharsis én apocalyps.

Dit ijzersterke concept kon alleen tot volle wasdom komen door het perfectionisme van de samenwerking tussen alle disciplines; choreografie, dramaturgie, scenografie en technische uitvoering. De overrompelende totaalervaring van Figures in Extinction [1.0] blijft lang nadreunen.

De Dansjury heeft besloten om de Zwaan voor meest indrukwekkende dansproductie 2022 toe te kennen aan Figures in Extinction [1.0] van Crystal Pite en Simon McBurney bij Nederlands Dans Theater 1.

De Gouden Zwaan

De VSCD Dansjury heeft besloten om de Gouden Zwaan dit jaar toe te kennen aan een pionier die zich onvermoeibaar heeft ingezet om hiphop dans naar het theater te brengen. Zo heeft hij de weg geplaveid voor veel choreografen die zich aanvankelijk buiten de gevestigde academische paden begaven en die nu op de podia te zien zijn. De jury ziet dat zijn blijvende inzet voor de community onmiskenbaar groot is en vindt dat die erkenning verdient.

De winnaar van de Gouden Zwaan werd geboren in Rotterdam, waar hij in het begin van de jaren tachtig in aanraking komt met breakdance. In de tweede breakdance golf van de jaren negentig in Nederland speelt hij een voortrekkersrol. Hij danst bij de groep D-Control en is later een van de oprichters van de fameuze 010-Bboys crew. Vanuit de breakdance verbreedt hij zijn blik, hij danst ook bij Scapino Ballet Rotterdam en Conny Janssen Danst.

Zijn eerste choreografie maakt hij in 2004. Het in 2012 bij Don't Hit Mama gemaakte *Father Father* wordt een regelrechte hit. De wijze waarop hij hiphop op het podium brengt, zonder de schoonheid en de rauwheid van de cultuur te verliezen, is bijzonder.

Alweer twintig jaar geleden was hij een van de medeoprichters van Hiphophuis Rotterdam. Als coach en choreograaf voor dansers en jonge makers, als jurylid en in het onderwijs, ook de afgelopen jaren beweegt hij zich als een spin in het web om verbindingen te leggen en nieuwe generaties te stimuleren om de stap naar het theaterpodium te maken.

De VSCD Dansjury heeft daarom besloten om de Gouden Zwaan toe te kennen aan Lloyd Marengo voor zijn unieke bijdrage aan de Nederlandse dans.

De VSCD Dansjury 2021-2022 bestaat uit:

- Rob van Steen (juryvoorzitter), directeur Theaters Tilburg
- Geesje Prins, programmeur Amare
- Swantje Schäuble, danseres
- Marcelle Schots, journalist
- Leo Spreksel, oud artistiek leider
- Violien Vocks, programmeur Parkstad Limburg Theaters
- Joery Wilbers, directeur De Domijnen Sittard
- John Agesilas, Summer Dance FOREVER, Foundation Hip Hop Academy en docent AHK